

Motion till riksdagen 2020/21:3483

av **Lars Hjälmered m.fl. (M)**

En långsiktig svensk konkurrenskraft

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en övergripande skattereform som förbättrar förutsättningarna för företagande och entreprenörskap och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell studie- och karriärrådgivning för att underlätta rörlighet och matchning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för investeringsbolag att etablera sig i Sverige genom att införa en investeringsmodell med associationsrättsliga fonder och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka expertskatten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka rätten till tjänstledighet för att starta företag från dagens sex månader till minst ett år och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att renodla och effektutvärdera systemen för företagsstöd och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en nationell handlingsplan för innovationsvänlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förenklat och standardiserat regelverk för testbäddar för ny teknik och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta implementeringen av goda forskningsresultat och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en svensk immaterialrättsstrategi och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över processrätten i patenträttsliga mål och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna för mönsterskydd och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrade regler för miljötillstånd i syfte att uppnå billigare, snabbare och mer effektiva tillståndprocesser och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prövning av ändringstillstånd ska vara huvudregel i miljötillståndprocesser och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kraven på bästa möjliga teknik vid miljöprövning och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska antalet verksamheter som kräver individuell prövning för miljötillstånd och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på sikt sälja de statliga bolag som inte har särskilda samhällsuppdrag eller är av strategisk och säkerhetspolitisk vikt och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen ett mandat att sälja de konkurrensutsatta delarna av Svenska Spel och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statligt ägda bolag som verkar på konkurrensutsatta marknader ska ha ett ägarperspektiv som möjliggör rättvisa villkor gentemot andra aktörer och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten som aktiv och ansvarsfull ägare bör se över de statligt ägda bolagen och deras roll i syfte att de inte ska ägna sig åt politisk opinionsbildning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om framtagande av en nationell strategi för artificiell intelligens (AI) och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en sammanhållen strategi för den svenska besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över olika former av samarbete, samordning eller sammanslagning mellan Business Sweden, Visit Sweden och Svenska institutet, bortsett från främjandet inom ambassader och konsulat, och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över systemet med personalliggare och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statistik inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning och innovation inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera och vid behov vidta åtgärder för att Sverige, svensk vård och svenska patienter ska kunna dra nytta av möjligheterna som kommer med precisionsmedicin och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har under lång tid haft en konkurrenskraft i internationell toppklass. I vårt land finns allt från storskalig tillverkningsindustri och ett rikt småföretagande till innovativa techbolag och världsledande forskning. Sverige brukar få höga placeringar i internationella jämförelser kring villkor för företagsamhet, innovation och att göra affärer. Det är bra. Men vi kan inte nöja oss.

Sveriges långsiktiga konkurrenskraft står inför stora utmaningar. Trots höga internationella placeringar pekar undersökningar från bland annat Världsbanken och World Economic Forum på ett alltför högt skattetryck, skattekrångel, bristande flexibilitet på arbetsmarknaden och brister i utbildningssystemet som problemområden för svensk konkurrenskraft. Flera andra har dessutom pekat på brister såsom en icke fungerande bostadsmarknad och dess negativa effekter på näringslivet. Sveriges konkurrenskraft utmanas samtidigt i takt med att fler länder utvecklas allt snabbare.

Det finns fler oroande signaler. Allt fler företagare upplever att det har blivit krångligare att följa alla regelverk kopplade till företagande. Regelkrånglet är dessutom tidsödande och dyrt. Företagare lägger i snitt ner 10 timmar i veckan på administration och företagets administrativa kostnader skenar med knappt en miljard kronor per år sedan 2013.

Sveriges fortsatta tillväxt och konkurrenskraft står därutöver inför stora utmaningar på grund av coronakrisens konsekvenser på näringslivet. Stora delar av den svenska ekonomin har stannat av till följd av pandemin. Hundratusentals jobb kan gå förlorade och tusentals livskraftiga företag hotas. Varsel och konkurser avlöser varandra och arbetslösheten är högre än vad den varit på väldigt länge.

Coronakrisen är en tragedi med många bottnar. Tusentals människor har mist livet och ännu fler saknar en anhörig eller vän. Samtidigt har hundratusentals svenskar förlorat jobbet när företagare ser sina livsverk gå under. Den här krisen är av annan sort än de ekonomiska kriser som varit. Det handlar inte om företag som har misskött sig, höga skulder eller djupa obalanser i ekonomin. Det handlar istället om en pandemi som rycker undan mattan för helt vanliga företag.

Arbetet för ett mer livskraftigt och konkurrenskraftigt näringsliv måste fortsätta. Lika viktigt som det är att införa nödvändiga krisåtgärder för att rädda jobb och företag måste vi staka ut kursen för att återstarta ekonomin när pandemins akuta fas är över.

Vi kan därför inte slå oss till ro, utan behöver fortsätta utveckla villkoren för företagande och tillväxt. Vi måste fortsätta arbeta för att Sverige ska vara ett land med ett fritt näringsliv där företag väljer att etablera sig för att villkoren är gynnsamma. Ett Sverige som drar nytta av den nya tekniken och som värnar och utvecklar såväl den storskaliga industrin som det småskaliga företagandet.

Ett skattesystem som främjar företagande och entreprenörskap

Ska Sverige kunna fortsätta vara ett rikt välfärdsland måste tillväxtförutsättningarna stärkas. Att Sverige är bland de utvecklade länder som har lägst tillväxt per capita just nu och att den historiskt låga tillväxten per capita ser ut att bestå under flera år är ett tecken på att tillväxtpolitiken inte är tillräckligt bra. Det kräver en bred palett av åtgärder, men skattefrågorna är centrala.

En skattereform bör sjösättas med målet att bland annat förbättra förutsättningarna för företagande och entreprenörskap. Bolagsskatter och kapitalskatter måste vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige. Villkoren för att starta, växa och expandera måste då vara goda. Fler ska våga lämna trygga och välbetalda jobb för att starta företag. Det svenska ägandet ska värnas och stärkas, eftersom nyare forskning allt tydligare visar att det spelar roll vem som äger företagen och var dessa ägare hör hemma. Vi behöver också mindre av särlösningar och ett enklare sammanhållet skattesystem som underlättar och ökar möjligheterna för entreprenörskap och företagande i Sverige.

Omställning och kompetensförsörjning för ökad tillväxt

Kompetensförsörjningen är en av de viktigaste frågorna för svenska företag och avgörande för svensk konkurrenskraft och tillväxt. När gamla arbetssätt utmanas sker en strukturomvandling i ekonomin som påverkar arbetsmarknaden. Arbetsuppgifter, och ibland även yrken, försvinner, samtidigt som det växer fram nya arbetsuppgifter i snabb takt. På en arbetsmarknad där allt som kan digitaliseras kommer att digitaliseras, ökar kraven på människor att rusta sig med nya kunskaper för att fortsatt vara relevanta och attraktiva på arbetsmarknaden. Med en åldrande befolkning behöver vi också jobba längre för att kunna finansiera vår gemensamma välfärd. Och med många nyanlända personer i Sverige som har en utbildningsnivå motsvarande högst grundskola ställs krav på omfattande utbildningsinsatser.

Skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda

Både företagen och det offentliga måste skapa bra vägar till omställning i arbetslivet, och att arbetstagare vänjer sig vid tanken att byta yrke och är villiga att ställa om. För att stimulera omställning och kompetensutveckling genom hela arbetslivet behöver staten också leva upp till sin del av samhällskontraktet genom att underlätta för såväl arbetsgivare som individer att investera i utbildning. Det behövs lösningar som gör det mindre kostnadskrävande för arbetsgivare att investera i sina medarbetare. Som ett komplement till moderaternas förslag om utbildningsavdrag, som innebär att människor kan få skatteavdrag för egna utbildningskostnader, bör det även införas skattelättnader för företag som köper utbildning till sina anställda. Ett sådant avdrag skulle innebära att arbetsgivaren kan få tillbaka en del av kostnaden för sina köp av externa kurser, genom att dra av motsvarande belopp från sitt skattekonto.

Nationell studie- och karriärrådgivning för att underlätta rörlighet och matchning

Arbetstagares kunskap om arbetsmarknaden behöver öka. Och rörligheten mellan olika typer av yrken behöver underlättas. Mot bakgrund av kommande utmaningar med

digital omställning av arbetsmarknaden och för att motverka risker med hög arbetslöshet, finns behov av ytterligare stöd till arbetsföras omställning på arbetsmarknaden. I dag finns få möjligheter att få rådgivning om jobb och studier, framför allt för dem som har ett arbete. Studier visar också att även ungas utbildningsval i högre utsträckning behöver fattas utifrån arbetsmarknadens behov. Flera utredningar pekar på en bristande studie- och yrkesvägledning – såväl för den som ska välja till gymnasium som till högskola. Så även för denna grupp behöver kunskapen kring arbetsmarknadens behov bli större, exempelvis genom en nationell studie- och karriärrådgivning.

Öka investeringarna i Sverige

Att företag väljer att etablera sig i Sverige och att de företag som är etablerade här har tillgång till kapital och kompetens är avgörande för vårt välbefinnande. Bolagsskatter och kapitalbeskattning måste vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige – något som Moderaternas skattereform ska ta fasta på. Dessutom ska det vara möjligt för fler att bygga upp ett eget kapital genom sparande. Svenska företag vittnar om problem med rekrytering och tillgång till kapital i framför allt tidiga faser. Moderaterna ska underlätta för investeringar i och rekryteringar till företag i Sverige.

Underlätta för investeringsbolag att etablera sig i Sverige

Sverige har länge varit framgångsrikt när det gäller att attrahera riskkapital från resten av världen och vi har en av de största riskkapitalsektorerna i världen, framförallt när det gäller it och life science. 70 procent av kapitalet till svenska riskkapitalfonder är utländskt, vilket gör att fonderna ger svenska företag tillgång till kapital på ett sätt som annars inte hade varit möjligt. Det möjliggör för dem att växa och anställa. Det finns dock fortfarande mycket att göra och Sverige skulle i högre grad kunna utnyttja de konkurrensfördelar vi har. Bland annat är investeringarna i Sverige i genomsnitt mindre än i andra länder, vilket försvårar för företag att växa när de nått en viss storlek.

I dag förläggs vissa svenska fonder i andra länder. Det görs bland annat av legala skäl för att kunna få investeringar från vissa utländska investerare. För att möjliggöra att fler investeringsfonder förläggs i Sverige vill Moderaterna införa en modell med associationsrättsliga fonder i Sverige. Dessa investeringsbolag ska ha ett rörligt aktiekapital i enlighet med förslaget i SOU 2016:45 En hållbar, transparent och konkurrenskraftig fondmarknad. En välkänd och internationellt etablerad legal struktur skulle öka utländska investerares benägenhet att investera i svenska fonder och därmed öka det investerade kapitalet i Sverige.

Förstärk expertskatten

En annan kritisk faktor för att möjliggöra investeringar till Sverige är tillgången på kompetens. För ett litet men teknologiskt avancerat land som Sverige kommer det inte att vara möjligt att all den kompetensen ska utbildas i Sverige. Då krävs det att Sverige är ett attraktivt land för högutbildade personer att flytta till. Att Sverige har världens högsta marginalskatter på höga inkomster blir då ett problem. Moderaterna vill sänka skatterna på arbete generellt, men för att kunna gå snabbt fram vill vi också göra expertskatten mer konkurrenskraftig och mer i linje med liknande länder såsom Danmark. Moderaterna vill förlänga tiden för expertskatt från tre till fem år. Dessutom vill vi att doktorandstudier i Sverige inte ska diskvalificera för expertskatt. Inkomstgränsen för

förenklad hantering sänks från 2 prisbasbelopp till 1,5 prisbasbelopp för att vara mer i linje med situationen i Danmark. Universitet och högskolor ska kunna besluta om skattelättnader för forskare.

Värna arbetskraftsinvandringen av högkvalificerad arbetskraft

Svenska företag och entreprenörer vittnar om brist på rätt kompetens. Att människor kan komma hit och bidra med kunskap och drivkraft är nödvändigt för svensk tillväxt. Arbetskraftsinvandringen måste värnas, men samtidigt måste vissa uppenbara problem lösas. Sverige bör vidta åtgärder för att locka mer högkvalificerad arbetskraft till Sverige genom exempelvis talangvisum, och handläggningen av arbetstillstånd måste förenklas avsevärt. Samtidigt måste de så kallade kompetensutvisningarna, där högkompetent arbetskraft utvisas på näst intill bagatellartade grunder, upphöra omgående.

Stärk Arlanda Airport

En viktig faktor för lokalisering av huvudkontor, för kapitalflöden och för möjligheten att attrahera kompetens är internationell tillgänglighet. Ett sätt att stärka Sveriges konkurrenskraft och vår möjlighet att attrahera investeringar är alltså att stärka Arlanda och möjliggöra fler och tätare direktförbindelser till ekonomiska center i världen. Det blir inte minst viktigt i ljuset av coronakrisen. Moderaterna vill därför att Arlanda ska bli Nordens ledande flygplats och kraftigt öka mängden passagerare som flyger till och från Stockholm. Det bör bland annat ske genom ökad kapacitet, upprustade terminaler och förbättrad kollektivtrafik till och från flygplatsen.

Välfungerande infrastruktur

Infrastruktur är som ett blodomlopp i ekonomin. Välfungerande transporter av människor och gods i Sverige och mellan Sverige och omvärlden är helt avgörande för näringslivet. Utöver uppgiften att över tid stärka Arlanda som ett nordiskt nav måste även andra delar av vårt transportsystem utvecklas. Göteborgs hamn är den största hamnen i vår del av världen och dess förmåga att upprätthålla transocean direkttrafik är något som industriföretag med rätta säger är helt avgörande för svensk konkurrenskraft. Vidare är det för oss självklart att transporter inom landet ska fungera. Under coronapandemin har alltför många möten tagits online, men det finns jämte dessa möten ett stort behov även i framtiden för mänskliga möten. Det kan exempelvis handla om besök på en mäsas eller att möta en kund eller en leverantör. Därför behövs välfungerande persontransporter.

Mindre risk att driva företag

Nivån på risken som det innebär för en individ att driva företag är en viktig del i de drivkrafter eller hinder som finns för att starta ett företag. Denna risk kan handla om tillgång till sociala skyddsnät eller om regler för rekonstruktion. Risken måste vara på en sådan nivå att människor vågar ta steget från en trygg anställning till företagande.

Förlängd rätt till tjänstledighet för att starta företag

För att fler ska våga ta steget och starta företag behöver tryggheten bli större, särskilt i första skedet. Ett sätt att göra detta är att förlänga rätten till tjänstledighet för att bedriva

näringsverksamhet från 6 till minst 12 månader. Då skulle fler få chans att prova att satsa på en idé utan att direkt bli av med sitt anställningsskydd.

Trygghet för företagare

Det kan ta flera år att bygga upp lönsamheten i ett nystartat företag. Ett förlängt uppbyggnadsskede för nya företagare att få sin a-kassa och sjukpenning beräknad på tidigare förvärvsinkomster kan motivera företagare att våga ta steget från anställning till att driva företag. Vi menar att det därför finns skäl att se över trygghetssystemen för företagare.

Krafttag mot osund konkurrens och annan brottslighet

Lag och ordning är en kärnuppgift som staten inte får svika. Det handlar om att medborgarna ska känna sig trygga, oavsett var de bor. Tryggheten ska vara lika för alla som bor i Sverige. Tyvärr har hot, våld och rån blivit en del av företagarnas vardag på vissa håll i Sverige. Framförallt är det i utanförskapsområden som problemen med brottslighet är så stora att många företag överväger att flytta eller lägga ned sin verksamhet.

Att företagare i vissa områden inte vill eller vågar fortsätta driva sin verksamhet av rädsla för rån, våld och hot är helt oacceptabelt. Moderaterna har en rad förslag på hur tryggheten för företagare kan öka. Det handlar bland annat om att öka antalet anställda inom polisen, skärpta straff och krafttag mot gängbrottsligheten. Även vardagsbrottsligheten är ett stort problem för många näringsidkare. Därför vill vi bland annat införa en möjlighet att utfärda tillträdesförbud till butiker. Genom att begränsa möjligheterna att få tillträde till butikslokaler för personer som gång efter gång stjälar eller uppför sig illa skapas en tryggare miljö för både butiksanställda och kunder.

Företag ska inte heller kunna konkurreras ut av andra som bryter mot lagar och regler. Även om de allra flesta företagare är skötsamma förekommer det att företag tånjer på regelverket för att skaffa sig orättvisa fördelar gentemot sina konkurrenter. Detta upplever många företagare som ett stort problem. För att komma åt fuskande företag behövs bland annat bättre samverkan mellan myndigheter. Vi ser därför positivt på den samverkan mot osund konkurrens som inletts mellan en rad myndigheter.

Den osunda konkurrensen kan också komma från offentlig sektor. För att förhindra osund konkurrens från offentlig sektor gentemot näringslivet infördes 2010 särskilda regler om offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen. Det är nu hög tid att dessa regler utvärderas och att det vid behov genomförs förändringar för att säkerställa att osund konkurrens inte råder.

Ett reformerat företrädaransvar

Som regel blir företrädare för ett aktiebolag inte personligen ansvariga för skulder i bolaget. Företrädaransvaret innebär dock att styrelseledamöter kan bli betalningsansvariga för företagets skatter. Varje företrädare måste därför i praktiken ha kunskap om varje förfallodag för skatter och avgifter och företagets möjlighet att betala dessa. Om företaget inte kan betala skatter på förfallodagen måste avvecklingsåtgärder vidtas samma dag, annars kan företrädaransvaret träda in. Detta är ett stort hinder vid försök att rädda företaget vid likviditetsbrist.

Företrädaransvaret kan försvåra rekrytering av erfarna styrelseledamöter, särskilt i innovations- eller entreprenörsbolag. Hindret är dessutom svårt att möta genom försäk-

ring då försäkringar inte täcker grov oaktsamhet. För att underlätta för företags utveckling och tillväxt genom att kunna tillgodogöra sig goda råd genom en extern styrelseledamot behövs en förändring av företrädaransvaret, där nuvarande regler avskaffas samtidigt som skatteintäkterna värnas och osund konkurrens stävjas.

Samtidigt har riksdagen i två tillkännagivanden beslutat att regeringen ska se över reglerna om företrädaransvar. Det är därför bra att regeringen tillsatt en utredning för att se över utformningen av vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen och överväga förändringar. Uppdraget ska redovisas senast den 30 oktober 2020. Moderaterna förutsätter att regeringen återkommer till riksdagen med konkreta förslag om ett reformerat företrädaransvar.

Reformera systemet för företagsstöd

Det har under flera års tid påvisats brister i systemet för företagsstöd. Samordningen är svag, stöden är uppdelade på många myndigheter som ofta arbetar mot samma målgrupper och målet med stöden är ofta oklara. För att stöden ska vara motiverade krävs också att det går att bedöma effekterna av dem bättre än i dag.

Renodla och effektutvärdera företagsstöden

De olika företagsstöden bör renodlas, förtydligas och utvärderas. Stöden ska utvärderas utifrån samhällsnytta, och stöd som inte bidrar till samhällsnytta ska avvecklas. Stödgivande myndigheter bör formulera mål för sina program som är tydligt definierade, avgränsade och uppföljningsbara. Eftersom resurserna ska användas effektivt bör stödets effekt även prövas mot den beräknade effekten av andra åtgärder med motsvarande syfte, såsom sänkta ägarskatter och sänkt bolagsskatt.

På nationell nivå bör Almis, Tillväxtverkets och Jordbruksverkets företagsstöd effektutvärderas och följas upp för att tillgodose att samhället får bästa möjliga utväxling för skattepengarna. Även andra företagsstöd, exempelvis lånegarantier samt stöd till forskning och utveckling, bör granskas och effektutvärderas i större utsträckning.

På EU-nivå bör Sverige verka för att regelverk om företagsstöd blir så tydligt som möjligt kopplade till att vara en start på verksamheter som ska bära sig själva. Det är också viktigt att de programunderlag som ska användas nationellt blir så användarvänliga som möjligt och bygger på mål och mätbarhet.

Låt näringslivsfrämjande åtgärder utföras av privata aktörer

Moderaterna vill gärna i högre grad bygga utförandet av de näringslivsfrämjande åtgärderna på privata kvalitetssäkrade aktörer utanför myndighetskretsen. Dessa aktörer skulle exempelvis kunna utses genom att kvalitetskrav ställs och projekt och insatser sker i konkurrens mellan varandra. Myndigheternas, statens, uppgift skulle på detta sätt i huvudsak begränsas till att utifrån de politiska målen sätta allmänna ramar och fatta inriktningsbeslut för insatser och för kvaliteten på genomförare samt att följa upp resultaten, kontrollera att medlen använts på avsett vis och medverka till att förbättringar tillvaratas.

Fler vägar till företagande

Sverige behöver fler företag som kan bidra till vårt välbefinnande och skapa nya arbetstillfällen. Att starta företag kan också vara en väg in på arbetsmarknaden för många. En mångfald av företag och företagare i olika branscher bidrar till förnyelse och ger förutsättningar för ett konkurrenskraftigt näringsliv.

Ungt företagande

En undersökning från Tillväxverket visar att 66 procent av unga i åldrarna 18–30 år kan tänka sig att starta ett eget företag, däremot är det bara fyra procent som gör det i slutändan. Enligt statistik från Ung företagsamhet (UF) är sannolikheten att faktiskt starta företag cirka 20 procent högre bland UF-företagare. Man vet också att de som drivit UF-företag i högre grad är chefer, får högre lön och har kortare arbetslöshetsperioder. Det är därför rimligt att anta att fler företag skulle startas över tid om fler elever erbjuds och väljer att gå UF. Det finns därutöver stora skillnader i hur stor andel elever som går UF på olika gymnasieprogram. Nio av tio elever på handels- och administrationsprogrammet läser UF, medan under en av tio elever på byggprogrammet gör det. Rimligen finns möjligheter att erbjuda fler elever en chans att läsa UF, inte minst då många elever på yrkesprogram ofta senare i livet startar eget företag och genom UF torde stå bättre rustade för livet som egenföretagare. Mot bakgrund av detta anser Moderaterna att det bör göras ett kvalitetslyft av UF-verksamheten.

Kvinnors företagande

Allt fler kvinnor väljer i dag att starta och driva företag, vilket innebär att fler affärsidéer tillvaratas och att Sveriges möjligheter till ökad sysselsättning och ekonomisk utveckling stärks. Vart tredje svenskt företag drivs av en kvinna och var tredje nyföretagare är också kvinna. Att kvinnors företagande har ökat över tid kan delvis förklaras av att andelen företag inom tillverkning minskar i förhållande till tjänste- och serviceföretag samt företag inom vård och omsorg, där kvinnor i högre grad är verksamma.

Att nya företag växt fram i välfärdssektorn har gynnat kvinnors karriärvägar och utvecklingsmöjligheter, men också kvinnors företagande. Sverige måste våga ta tillvara på de möjligheter som ligger i innovativa lösningar för välfärdsuppgifter, i nya produkter, metoder, tjänster och utföranden. Det skapar jobb, tillväxt och bra lösningar för människorna och det gemensamma i vårt samhälle. Att ta tillvara på idéer och kunskaper som omsätts i praktiken inom den sektor som domineras av kvinnor ger utveckling och möjlighet till att sälja kunskap.

Företagande som väg in i Sverige för nyanlända

Vi ser en stor grupp med nyanlända som kommit till Sverige under de senaste åren och som behöver etablera sig i Sverige. Att skapa fler och enklare vägar in till egenföretagande för utrikes födda och nyanlända är därför prioriterat. Vi vill se över hur nyanlända i ett tidigt skede kan ges introduktion och vägledning i hur man startar och driver företag. Erfarenhet visar att invandrardrivna mindre företag är mer benägna att anställa icke svenskfödda personer i högre grad än motsvarande drivna av svenskfödda. Ett uppenbart problem är att det idag inte görs någon systematisk resurskartläggning av nyanländas erfarenhet av företagsamhet. Sverige har inte råd att låta sådan entreprenörs-

kompetens rinna ut i sanden. Vi ser gärna att detta sker i nära samarbete med civilsamhället.

Utrikes födda kvinnor har särskilt svårt att etablera sig på svensk arbetsmarknad. Här kan företagande vara en väg in. Vi behöver ta vara på erfarenheter från lyckade projekt på detta område. Där det är möjligt att växla upp till nationella strategier för att kunna bryta utanförskapet bör det göras. I detta arbete spelar relevanta myndigheter såsom Arbetsförmedlingen och Migrationsverket en avgörande roll för att öppna fler vägar till entreprenörskap.

Förenkla för delningsekonomin

Delningsekonomin växer snabbt. Tack vare delandet kan resurserna utnyttjas mer effektivt och komma fler till del. Moderaterna vill att Sverige blir världens bästa land för delningsekonomin. Att människor delar varor och tjänster med varandra har förekommit i alla tider. De senaste årens omfattande digitalisering har dock skalat upp detta till nya nivåer. Plattformar matchar människors efterfrågan på delade varor och tjänster mot utbudet på bara några sekunder.

Den snabbt växande delningsekonomin förändrar och utmanar våra traditionella föreställningar om ekonomins funktionssätt, förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare och hur framtidens skattesystem ska utformas. Sverige bör välkomna delningsekonomin och svensk lagstiftning behöver anpassas efter dess framväxt.

Forskning och innovation

Entreprenörskap, innovation och jobbskapande går hand i hand. Sverige rankas som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga ekonomier av bland annat World Economic Forum, Världsbanken och EU-kommissionen. Ett innovativt klimat och en global konkurrenskraft i världsklass är avgörande för ett litet handelsberoende land som Sverige.

Det svenska innovationssystemet behöver bli mer flexibelt och det behövs en ny samarbetsmodell som snabbare kan omvandla forskningsresultat till innovationer som ger morgondagens tillväxtföretag. Det kan uppnås med ökat fokus på att pengarna i högre grad följer idén istället för aktörerna genom innovationssystemet.

Nationell handlingsplan för innovationsvänlig upphandling

Moderaterna vill utveckla en nationell handlingsplan för innovationsvänlig upphandling i samråd med nyckelaktörer såsom myndigheter, regioner, kommuner och företag. Ur ett innovationsperspektiv är det viktigt hur underlagen för offentliga upphandlingar ser ut. I underlagen kan upphandlaren beskriva den önskade produkt eller tjänst de vill köpa, men det är också möjligt att beskriva den funktion produkten ska uppfylla eller vilket problem den ska lösa, så kallad funktionsupphandling. Öppna underlag som fokuserar på funktion skapar nya möjligheter att få nya kreativa lösningar och produkter.

Inför ett förenklat och standardiserat regelverk för testbäddar

Även den bästa nya tekniken behöver testas och många nya idéer uppstår i samband med praktiska experiment. Att se över regelverk och lagar är en viktig pusselbit för att åstadkomma ett mer tillåtande, öppet och innovativt klimat. Moderaterna vill därför

göra det enklare att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser genom ett förenklat och standardiserat regelverk. Det bör finnas enkla, förutsägbara, teknikneutrala och standardiserade förfaranden för att ansöka om möjligheten att få genomföra testbäddar. Regioner, kommuner, stadsdelar och andra avgränsade områden ska där så är lämpligt och under ordnade former kunna undantas från lagar och regler i syfte att testa, dokumentera och forska på nya innovativa lösningar.

Underlätta implementeringen av goda forskningsresultat

Idag rekommenderas forskare att ta kontakt med universitetens innovationskontor där de kan få stöd och råd för kommersialisering av sina produkter. Det råd som ofta ges är att starta ett aktiebolag. Problemet är dock att många forskare inte har tid, kunskap och intresse, eller för den delen är bäst lämpade att göra detta, utan vill fortsätta med det som de är bäst på, att forska. Detta innebär att många statligt finansierade (via Vetenskapsrådet, Forte m.fl.) interventioner/innovationer inte kommer medborgarna till del.

Moderaterna vill på nationell nivå underlätta för forskare inom exempelvis teknik, pedagogik och vård att implementera evidensbaserade lösningar utan att forskarna själva måste starta bolag och bli affärspartner.

Innovationstävlingar

Innovationstävlingar är ett intressant verktyg som i många fall kan komplettera andra former av upphandling såsom innovationsupphandlingar. I en innovationstävling belönas de som först eller effektivast kan lösa en definierad utmaning. Genom att rikta strålkastarljuset på en viss fråga eller möjlighet kan tävlingar påskynda utvecklingen mot ambitiösa mål. Sverige bör därför sträva efter att öka antalet innovationstävlingar.

Immaterialrätt

De kreativa näringarna växer allt snabbare i Sverige. Det handlar exempelvis om data-spel, design, film, fotografi, konst, bokförlag, medier, musik och reklam. Dessa kreativa näringar utgör framtidssektorer som spås växa ytterligare de kommande åren. Piratkopiering och olovlig spridning av upphovsrättsskyddade verk påverkar upphovsmän och de kreativa näringarna negativt och innebär stora förluster för upphovsmännen.

Att få ett skydd för en innovation eller för resultatet av ett utvecklingsarbete är därför en avgörande möjlighet för att företag ska kunna ta produkten och tjänsten vidare och kommersialisera den. För att behålla företagande och investeringar behöver Sverige som en del av ett bra företagsklimat erbjuda ett starkt skydd för immateriella rättigheter.

Moderaterna värnar en stark upphovsrätt präglad av rättssäkerhet och förutsägbarhet. Men regleringen måste stå i proportion till de samlade effekter som den får på samhället. Det måste finnas en balans mellan den intellektuella äganderätten och ett fritt och dynamiskt internet som uppmuntrar till skapandelust, originalitet och innovationer.

Sverige behöver en sammanhållen immaterialrättsstrategi

Immaterialrätten har stor betydelse för Sveriges globala konkurrenskraft. I takt med utvecklingen av innovationer, digitalisering och ny teknik måste vi skapa för möjligheter att stå starka i den internationella konkurrensen. I många industrier är då immaterialrätten avgörande.

De så kallade kunskapsbaserade tillgångarna står för ett stort värde i den globala ekonomin, och ska våra svenska företag vara med i den globala konkurrensen måste de få gynnsamma förutsättningar att skydda, nyttja och utveckla sina immaterialrättsliga tillgångar.

Här finns potential för förbättring. I EU har bara nio procent av små och medelstora företag någon registrerad rättighet. En stor del av de företag som har en eller flera registrerade rättigheter har också betydligt högre intäkter per anställd än de som inte har några registrerade rättigheter.

Ett första steg i att stärka Sveriges arbete vore att inrätta en nationell strategi för immaterialrättsfrågor. En fråga med tydligt juridiskt fokus måste bli en integrerad del av näringspolitiken i syfte att stärka svenska företags immaterialrättsliga skydd och för att skapa möjligheter att växa, bidra till nya innovationer och affärsidéer samt i slutändan stå sig i den globala konkurrensen.

I ett första skede bör en kartläggning av de immaterialrättsliga aspekterna i det svenska näringslivet genomföras. Det är av stor vikt att utreda hur stor andel av svenska företag som skyddar sina verk och om det finns potential att öka den andelen. Detta för att fler företag ska kunna dra nytta av immaterialrättsliga tillgångar.

Vidare bör informations- och utbildningsinsatserna kring immaterialrätten stärkas. Patent- och registreringsverket måste ges en tydlig roll att aktivt informera svenska företag om immaterialrättens möjligheter. Även andra myndigheter, så som Vinnova och Tillväxtverket, bör få ett tydligt uppdrag att sprida kunskap och information om immaterialrätten. Ett ökat kunskapsutbyte mellan myndigheter skulle vara ett steg i denna riktning.

En strategi bör även lägga fram en plan för hur lagstiftaren löpande ska arbeta för en anpassning av lagstiftning i relation till den rådande tekniska utvecklingen. Inom exempelvis digitalisering och AI går utvecklingen fort. Sverige får inte halka efter och riskera att förlora växande företag på grund av brister i immaterialrätten.

Se över processrätten i patenträttsliga mål

En omfattande kartläggning av problemen kopplade till processen i patenträttsliga mål bör genomföras i samband med detta även en analys av vilka åtgärder som bör vidtas framöver. Det bör exempelvis utredas i vilken omfattning svenska patent blir föremål för intrång, både i Sverige och andra länder.

Även tider och kostnader i civilrättsliga mål om patent behöver ses över. Här bör inspiration hämtas från andra länder. En analys av jämförbara länders processkostnader, handläggningstider m.m. bör genomföras.

Vidare bör villkoren ses över för att åklagare ska kunna väcka straffrättsligt åtal för patentintrång. I dag får en åklagare endast väcka åtal för brott i vissa fall och endast om målsäganden anger brottet till åtal. Ett åtal måste också vara av särskilda skäl och påkallat från allmän synpunkt.

Patenträttsinnehavares straffrättsliga skydd mot patentintrång är således mycket svag. Att se över denna bestämmelse vore en tydlig markering att Sverige ser allvarligt på den här typen av brott.

Se över reglerna om mönsterskydd

Mönsterskydd är liksom andra immateriella tillgångar viktigt för företagen i en ökad konkurrens på marknaden. Att vara ensam om sin design är en konkurrensfördel.

Ekonomiska värden öppnar upp för konkurrens och därmed till baksidan av att plagiera. Då är det viktigt att det finns ett väl fungerande system för att skydda sin design och därför behöver det vara lätt för företag att skydda sin produkt. För att det ska vara möjligt behövs det förenklade regler kring mönsterskydd och design, exempelvis kring ansöknings- och förnyelseförfaranden. Reglerna på mönsterskyddsområdet bör därför ses över.

Förkorta tillståndsprocesserna gällande miljötillstånd

Sverige har problem med långa tillståndsprocesser för miljötillstånd. Det kan röra sig om väntetider på upp emot tio år för vissa verksamheter. Processen präglas också av ett osäkert utfall av ärendet. Långa handläggningstider och en utpräglad ovisshet riskerar att medföra höga kostnader för näringslivet och riskera att Sverige blir mindre attraktivt för viktiga investeringar. Det slår direkt mot Sveriges tillväxt och långsiktiga konkurrenskraft.

Problemen med miljötillstånd är generella, oaktat vilken bransch det rör sig om. För elnätsinvesteringar tar det vanligen över tio år från investeringsbeslut tills att kabeln kopplas in på elnätet. I ett omskrivet fall med en ansökan om att öppna en ny gruva i Norrbotten har regeringen berett frågan om tillstånd i över tre år utan att komma till skott.

När ett större industriföretag i västra Sverige ville ändra sitt miljötillstånd för att minska sin miljöpåverkan tog det flera år att få ett nödvändigt beslut som bland annat gav möjlighet att investera i solceller. I ett annat land tog det för samma företag sex månader att ta sig igenom samma typ av process.

Det är uppenbart att något måste göras för att möjliggöra kortare tillståndsprocesser och snabbare etableringar och investeringar i Sverige. Det krävs en generell översyn av den svenska lagstiftningen kopplat till miljötillstånd. I ett sådant arbete är det rimligt att se över reglerna för prövning, att se på vilket sätt EU-regler kan ersätta nationella prövningar, effektivisera domstolsprocesser, liksom att se hur rätten till ändringstillstånd kan stärkas. Därutöver bör andra relevanta saker som kan bibehålla samma höga materiella miljökrav samtidigt som processtiderna minskar utredas.

Regeringen har tillsatt en utredning som ska se över det nuvarande systemet för miljöprövning. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2021. Därefter måste regeringen återkomma med konkreta förslag på förändrade regler för miljötillstånd i syfte att uppnå billigare, snabbare och effektivare tillståndsprocesser. Några förslag till ändringar är särskilt viktiga.

Ändringstillstånd ska vara huvudregel i processer som rör miljöprövning

I miljöbalken finns en möjlighet att vid ändring av en miljöfarlig verksamhet begränsa ett tillstånd till att enbart avse ändringen, så kallat ändringstillstånd. Det tidigare tillståndet för verksamheten måste ha ett samband med den ändringen som föreslås. Utvärderingar konstaterar att möjligheten till ändringstillstånd har medfört kortare handläggningstider sedan den infördes 2005.

Regeln innebär däremot endast en möjlighet att begränsa ett tillstånd till att endast avse ändring. I praktiken kräver myndigheter ofta att hela verksamheten ska prövas vid en förändring. Ett led i arbetet att korta tillståndsprocessen vore att göra ändringstillstånd till huvudregel i miljöprövningsprocesser.

Minska antalet verksamheter som kräver individuell prövning

Ett sätt att korta ledtiderna för miljötillstånd är att färre ansökningar ska kräva miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och individuell prövning. I miljöprövningsförordningen finns regler för prövning av olika typer av verksamheter. Verksamheter som kräver tillstånd är markerade som A- eller B-verksamheter. Tillstånd som kräver anmälan till kommunen är markerade som C-verksamheter. Vid anmälan av en C-verksamhet krävs som regel ingen miljökonsekvensbeskrivning. För att underlätta tillståndsprocesserna och korta ledtiderna bör det genomföras en översyn av miljöprövningsförordningen. Möjligheterna att identifiera fler typer av verksamheter som C-verksamheter bör ses över.

Se över kraven på bästa möjliga teknik i miljöbalken

Vid prövning av industrianläggningar förekommer regleringar på såväl nationell som europeisk nivå. Ett stort antal industrianläggningar berörs av de så kallade industriutsläppsbestämmelserna. De kommer från industriutsläppsdirektivet (IED) som är implementerat i svensk lagstiftning. Direktivet ställer upp villkor om att bästa tillgängliga teknik ska användas och definierar vad den typen av teknik innebär. Samtidigt ställer svensk miljölagstiftning krav på att bästa möjliga teknik används. Villkoren är i många fall närliggande. Denna dubbelreglering riskerar att byråkratisera tillståndsprocesserna ytterligare. Istället bör det ses över om den svenska lagstiftningen istället kan utformas utifrån kriterierna i IED-direktivet, utan förändringar i svensk lagstiftning.

Se över möjligheten att hålla nere omfattningen av tillståndsvillkor

Den som fått ett tillstånd för sin verksamhet kan åläggas med tillståndsvillkor som verksamhetsutövaren är skyldig att följa. I takt med utvecklingen av ny miljöteknik och möjligheterna för tillståndspliktiga verksamheter att mindre klimatavtryck bör möjligheten att hålla nere omfattningen av tillståndsvillkor ses över.

Statligt ägda bolag

Statens uppgift bör normalt inte vara att äga och driva bolag, utan att ange de ramar och regler som ska gälla för ett dynamiskt näringsliv, där företag konkurrerar på lika villkor. Vissa statliga företag har ett särskilt samhällsuppdrag. Det är viktigt att dessa tydligt redovisas och är styrande för bolagens verksamhet. Statliga bolag som inte fyller en viktig samhällsfunktion eller är av stort kulturellt värde och som agerar på en fungerande marknad bör på sikt avyttras.

Ett sådant exempel är Svenska Spel. När Svenska Spel delats upp i två strikta företag finns inga rimliga orsaker till att staten skall verka på en konkurrensutsatt marknad. Den delen av företaget Svenska Spel som kommer att verka på den konkurrensutsatta marknaden bör i nästa steg säljas.

Styrning av statliga bolag

Gällande styrningen av statligt ägda bolag är det viktigt att understryka att bolagen ska arbeta för konkurrensneutralitet och verka mot osund konkurrens mot andra aktörer. Statliga bolag som verkar på konkurrensutsatta marknader ska ha ett ägarperspektiv som garanterar rättvisa villkor gentemot andra privata marknadsaktörer. Det är av yttersta

vikt att statliga bolag inte konkurrerar ut andra aktörer. Under det gångna året har ett statligt bolag figurerat i media kring just detta, vilket väcker frågor om hur regeringen klarat av uppgiften att styra och leda statligt ägda företag.

De statliga bolagen ska präglas av öppenhet och föredömlighet. Staten ska i sin roll som ägare vara ett föredöme vad gäller hållbarhetsredovisning enligt GRI (Global Reporting Initiative), CSR (Corporate Social Responsibility), affärsetik, transparens och ansvarstagande. Det är dessutom för oss självklart att ord och handling måste hänga ihop. Men coronakrisen har visat att så inte alltid är fallet. När politiska krav ställdes på privata företag att nyttja statliga krisstöd och hjälpa andra företag visade det sig att flera statliga företag tvärtom närmast agerade som profitörer i krisen. Ett sådant agerande från statliga bolag och dess ägare eroderar trovärdighet vad gäller ansvarstagande.

Minimera det opinionsbildande arbetet hos statens bolag.

I dag ser vi hur myndigheter och statliga bolag i allt större omfattning förvandlats från utförare av politik och riktlinjer, till att bli organisationer som genom medier, kampanjer och opinionsbildning försöker påverka samhällsutvecklingen. Yttrande- och tryckfrihet är en självklarhet, även för statens myndigheter, tjänstepersoner och bolag. Men genom att aktivt opinionsbilda för sin tjänst eller produkt riskeras en snedvriden konkurrens och en bild skapas av otillbörlig påverkan från dessa aktörer. Det överensstämmer inte med den opartiskhet som präglar svensk förvaltningstradition. Mot ovanstående bakgrund bör regeringen se över statliga bolags kommunikationsarbete och opinionsbildande arbete, och komma med förslag på åtgärder i syfte att minimera det opinionsbildande arbetet hos statens bolag.

AI och digitalisering

Artificiell intelligens (AI) är ett viktigt område som upptar mycket tid inom såväl näringsliv som forskning och samhälle. Möjligheterna med AI är stora då olika former av processer kan göras snabbare och effektivare än idag. Kraften med maskiner gör också att stora mängder data kan behandlas, mönster kan fångas som människor inte maktar med liksom att datorer själva kan utveckla lösningar.

Med AI väcks också en hel del frågor och bland annat ekonomi och etik som varje land måste våga diskutera och fatta beslut om. Utvecklingen av AI går med en rasande hastighet och Sverige kan inte välja om vi ska vara med eller inte, istället är den relevanta frågan vilken roll som vårt land kan och ska ta i den utveckling som nu sker.

Runt om i vår värld sker otroligt omfattande investeringar i AI. Länder som USA och Kina lägger summor på AI som vida överstiger vad Sverige lägger på offentligt finansierad forskning under flera år. Även om man tar in imponerande satsningar som skett från Wallenbergstiftelserna är svenska satsningar avsevärt mindre än andra, stora länders.

Sverige har länge varit en föregångare inom telekomområdet med teknik som AXE, NMT och GSM. Medan diskussion pågår om utbyggnad av 5G i Sverige används sådan teknik redan i åtskilliga städer runt om i världen, inte minst i Kina. Allt detta landar i att vi i Sverige måste fundera på vad som ska vara vår roll inom AI, vilken nisch som är vår möjlighet och hur tekniken kan användas brett i vårt samhälle.

Den rimliga vägen framåt är att regeringen ges ett uppdrag att ta fram en strategi för AI. I arbetet bör man jämföra Sverige med andra länder för att se våra styrkor och utma-

ningar. Vidare bör man tydligt peka ut möjliga områden, nischer, där Sverige kan spela en roll. En möjlig nisch som särskilt bör övervägas är tillämpad AI där teknik möter användning, ekonomi, etik och regulatoriska frågor. Arbetet bör vidare mynna ut i tydliga åtgärder såsom satsningar på forskning och regulatoriska förändringar.

Besöksnäring och turism

Den svenska besöksnäringen är satt under hård press, inte minst i spåren av coronapandemins effekter på samhället i stort och på näringslivet. Restauranger har fått hålla stängt eller har rent av gått i konkurs. Nöjesparker och djurparker har inte kunnat hålla öppet som vanligt. Resandet har minskat drastiskt. Hotell och konferensanläggningar har ekat tomma.

Den svenska besöksnäringen har, bortsett från pandemin, utvecklats starkt de senaste åren. Turismen i Sverige omsatte 337 miljarder kronor under 2018 och ökade med sex procent jämfört med året innan. Under sommaren 2019 uppgick antalet gästnätter i Sverige till närmare 30 miljoner, en ökning med 5 procent jämfört med föregående år.

Situationen ser dock helt annorlunda ut nu. På många håll kämpar företag inom besöksnäringen för sin överlevnad. Permitteringar, uppsägningar och konkurser har på många håll blivit vardag. Efter våren 2020 har minst 30 000 personer varslats eller förlorat sina anställningar. Till det kommer den viktiga handeln som också är hårt drabbad av pandemin.

En sammanhållen strategi för den svenska besöksnäringen

Det saknas i dag en sammanhållen strategi för den svenska besöksnäringen. Utredningen ”Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring” (SOU 2017:95) föreslår bland annat att regeringen ska ta fram en nationell strategi för hållbar turism och växande besöksnäring i samverkan med berörda aktörer.

Det är väldigt angeläget nu. Regeringen har tagit steg för att påbörja ett sådant arbete. Efter ett tillkännagivande av riksdagen har regeringen beslutat att arbeta fram en nationell strategi för en hållbar turism och besöksnäring. Det är nu av stor vikt att regeringen återkommer till riksdagen med konkreta förslag i en samlad strategi. En sådan strategi måste innehålla en fördjupad analys och konkreta åtgärder vad gäller besöksnäringens möjligheter till återhämtning efter coronapandemins mest akuta fas.

Inom ramen för en sådan strategi anser vi även att en statlig aktör bör få det övergripande ansvaret för besöksnäringen. Uppdelningen mellan Visit Sweden, Business Sweden och Svenska institutet är oklar.

Var och en av dessa aktörer har angelägna uppgifter för att främja svensk export- och investeringsfrämjande. De har delvis olika uppdrag och olika inriktningar, men det finns även överlapp mellan aktörernas olika verksamheter. Arbetet med export- och investeringsfrämjande måste vara effektivt. Eventuella överlapp och dubbelarbete måste undvikas. Därför finns ett behov att se över olika former av samarbete, samordning eller sammanslagning mellan dessa funktioner. Detta bör ske med undantag från främjandearbetet på ambassader och konsulat.

Vidare ser vi att regioner som arbetar med turism skulle kunna stärkas genom en nationell plattform för samverkan, där goda exempel kan spridas och de regionala turistorganisationerna få den stöttning de behöver för att kunna fullgöra ett gott arbete.

Kompetensutveckling inom besöksnäringen

Besöksnäringen är i stort behov av kompetent personal. Då är kompetensutveckling och kunskapsutveckling av stor vikt. Turister efterfrågar en allt högre nivå på kunskap, automatisering och teknisk utveckling ställer högre krav på personal i branschen. Behovet av kompetens är stort, både på lång och kort sikt. Moderaterna anser att utbildningar för besöksnäringen med möjlighet till kompetensutveckling, yrkesväxling samt information om de karriärmöjligheter som finns inom branschen behöver möjliggöras.

Utveckla regelarbetet via Serverat

Att driva företag inom besöksnäringen medför återkommande kontakter med många olika myndigheter och ett omfattande uppgiftslämnande. Att behöva lämna samma uppgifter flera gånger är betungande för företagen. Det tar tid och kostar pengar som istället skulle kunna läggas på verksamheten. Plattformen Serverat måste komma på plats så att alla kommuner och statliga myndigheter arbetar med verktyget för en väg in för besöksnäringen. Lagar, regler och myndigheternas verksamheter måste utformas och tillämpas på ett sätt som minimerar företagens administrativa börda och gör det enkelt. Riksdagen har fattat ett tillkännagivande om att Serverat bör breddas med ett större antal tjänster för att fler kommuner ska vilja ansluta sig till den. Regeringen måste genomföra åtgärder som möjliggör detta.

Se över systemet med personalliggare

Ett systematiskt arbete måste ske för att trycka undan kommande, onödiga regler. På samma sätt bör onödiga regler som finns idag identifieras och, om det går, tas bort. Frågan om personalliggare är omdiskuterad. Kravet innebär omfattande administrativa bördor, inte minst för småföretagare och infördes för att motverka fusk. När frågan utvärderats har det visat sig att kravet på personalliggare har liten påverkan på fusk, men inneburit omfattande, tillkommande byråkrati för skötsamma företag. Det är nu tid för att öppna upp för förändring av personalliggarsystemets nuvarande form. Regeringen bör ges i uppdrag att se över systemet för personalliggare i syfte att lätta på den administrativa bördan för företag.

Utveckla statistik för besöksnäringen

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för turismen i Sverige. De tar själva, eller tillsammans med andra aktörer, fram statistik som berör turism och besöksnäring. De arbetar med fyra typer av statistik: Tourism Satellite Account (TSA), Inkommande besökare i Sverige (IBIS), Inkvarteringsstatistiken och Svenskars resande. Bra statistik är en grund för att kunna fatta kloka beslut. Krav på uppgiftslämnande måste dock ställas mot att det inte får bli för krångligt för den enskilda företagaren. Olika former av utvecklad vad gäller statistik inom besöksnäringen bör övervägas.

Forskning och innovation inom besöksnäringen

Dagens turister och gäster är resvana och kunniga och efterfrågar en allt högre nivå på kunskap från företag och medarbetare i besöksnäringen. Automatisering och teknisk utveckling ökar trycket på både specialisering och personligt bemötande. Sverige är ett av de länder i världen som satsar störst andel av BNP på forskning och utveckling. Men besöksnäringens del av detta är förhållandevis liten. Jämfört med andra basnäringar

saknar besöksnäringen en strategisk plats i nationell forsknings- och innovationspolitik. Besöksnäringen behöver i väsentligt högre grad än i dag främjas genom forsknings- och innovationspolitik.

Bygglov på campingplatser

Enligt nu gällande bestämmelser i plan- och bygglagen krävs bygglov för bland annat säsongsuppställda husvagnar, husbilar och villavagnar. Dessa anses nämligen vara byggnader om de står uppställda under längre tid än en normal semesterperiod. Tolkningen av hur lång en sådan period är varierar mellan landets kommuner, men vanligen anses den vara fem till sex veckor. Därefter krävs bygglov. Vi måste skapa en enhetlig modern tillämpning över landet med säsongboende på campingplatser.

Life science

Life science utgör en viktig näring som genererar stora exportintäkter, skapar sysselsättning och har betydelse för Sveriges ställning som forsknings- och kunskapsnation. År 2018 utgjorde export av läkemedel 5,7 procent och medicinteknik 1 procent av den totala svenska exporten. 42 000 människor arbetar i näringen som omfattar 3 000 företag.

Frågor som rör medicinsk forskning blir allt mer aktuella i spåren av den utbredda coronapandemin. Det råder tuff konkurrens för att snabbast möjligt ta fram ett vaccin liksom att finna behandlingsmetoder som kan lindra och hjälpa vid sjukdomen. Här bör Sverige spela en roll för våra egna behovs skull, men också för att bidra till en global lösning på pandemin.

Sverige har en lång tradition av medicinsk forskning. Vi har en god utbildningsnivå och välfungerande myndigheter och etikprövningsnämnder. Tydliga spelregler och ett utvecklat samverkans klimat är viktiga förutsättningar för att svensk life science ska utvecklas. Sverige är på många sätt ledande inom detta område, men samtidigt hårdnar den globala konkurrensen. För att möta konkurrensen måste Sverige ha globalt konkurrenskraftiga villkor för att attrahera företag och forskningscenter.

För det första måste samverkan mellan life science, akademien och sjukvården utvecklas för att skapa bättre möjligheter för klinisk forskning. Detta kan ske genom incitamentsmodeller eller via gemensamma kunskapscenter, forskningskluster och innovationsmiljöer. Laterala samarbeten mellan life science och andra näringar, där Astra Zenecas biohub-modell är ett av de främsta, bör också uppmuntras.

För det andra behöver sjukvården satsa på tidig introduktion av nya, effektiva behandlingsmetoder. Dessutom kan vården utveckla upphandling till ett strategiskt verktyg för innovation. Ett särskilt fokus läggs på så kallad precisionsmedicin. Under det senaste decenniet har helt nya och revolutionerande metoder tagits fram. Dessa metoder kan göra att patienter efter några få behandlingar antingen kan få långsiktig lindring eller till och med bli helt friska från allvarliga kroniska sjukdomar. Rimliga lösningar för finansiering, med delat ansvar mellan regioner och stat, behöver utvecklas och biverkningar för dessa nya metoder behöver bättre beläggas. Det behövs även en ny nationell cancerstrategi då den gamla skrevs då de senaste innovativa behandlingsmetoderna inte fanns tillgängliga.

För det tredje måste Sverige bli ett riktigt attraktivt land för investeringar och etableringar av produktionsanläggningar, forskning och utveckling, huvudkontor och mark-

nadsbolag. Det handlar om goda villkor vad gäller bolagsskatt, expertskatt, akademiskt utbyte, tillgång till bostäder och infrastruktur.

Process- och tillverkningsindustri

Den svenska industrin är betydelsefull för Sverige och har varit avgörande i bygget av det moderna Sverige. Industrin bidrar med jobb, skatteintäkter, exportintäkter och investeringar i forskning och utveckling.

Den svenska industrin är samtidigt en viktig kraft för klimatomställning när industrier och fabriker ska gå från fossila bränslen till att använda nya tekniker som sänker eller eliminerar utsläpp av koldioxidutsläpp.

Den rödgröna regeringen har pratat mycket om industri, företag och initiativ, men har samtidigt fattat beslut som försämrat för industrin och därmed jobben. Det handlar om viktiga och avgörande saker som dyrare transporter och oklarheter i handelspolitiken.

Lägg till det att det finns tecken på att Sverige tappar mer mark än andra länder i tre av våra traditionellt tunga och mycket viktiga högteknologiska och kunskapsintensiva branscher: it, telekom och life science. Enligt Entreprenörskapsforum har sysselsättningen i dessa branscher minskat med 30–50 procent under det gångna årtiondet. Också här har den rödgröna regeringens politik gått åt fel håll. Höga skatter på jobb försvårar för kunskapsintensiva företag att rekrytera.

Ineffektiv subventionspolitik istället för enklare regler på bostadsområdet riskerar dessutom att minska möjligheterna att hitta bostäder för anställda. En skeptisk inställning till arbetskraftsinvandring och utstationering riskerar att ytterligare försvåra för kompetensförsörjningen.

För att möta den ökande konkurrensen behövs en bred reformagenda. En reformagenda för ökad svensk konkurrenskraft. Det är genom konkreta beslut inom områden som transporter, skola och skatter som konkurrenskraften byggs. Den rödgröna regeringen har varit oroväckande passiv.

Gröna näringar

För att kunna utveckla de gröna näringarna måste äganderätten tas i beaktande och respekteras vid myndighetsbeslut. Under de senaste åren har myndigheter beslutat om tvingande avsättningar och inskränkningar, som lett till ekonomiska konsekvenser när markägaren inte längre kan använda sin mark. Trots att äganderätten med egendomsskyddet är inskriven i Sveriges grundlag, i Europakonventionen och i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Skogsnäringen står för 11 procent av svensk industris totala förädlingsvärde. Det gör skogsindustrin till en viktig spelare för svensk ekonomi. Skogen har också en central roll i utvecklingen mot ett hållbart och biobaserat samhälle. Det är därför av stor vikt att skogsindustrin får rätt förutsättningar för att kunna utvecklas på lång sikt och att man inte försvårar spelreglerna för näringen.

Äganderätten utgör grunden för både demokrati och marknadsekonomi. En bred utredning bör tillsättas skyndsamt i syfte att stärka den grundlagsskyddade äganderätten och egendomsskyddet. Riksdagen har fattat ett beslut om ett tillkännagivande rörande detta som regeringen nu bör efterkomma. En utredning bör kompletteras med en systematisk politik för att se över myndigheters tillämpningar av lagar och regler gällande äganderätt och naturskydd, med syfte att förenkla och förbättra. Det är särskilt viktigt att

naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt. Tidigare beslut ska utvärderas och vid behov omprövas eller förändras för att se att de även i fortsättningen på ett effektivt sätt bidrar till att skydda värdefulla miljöer och ekosystem. Ett nytt Sveaskogsprogram i syfte att möjliggöra skydd av värdefull natur samtidigt som det säkerställs att skogsägare får rimlig ersättning bör också genomföras.

Hushållsnära tjänster

Rutavdraget har varit en viktig språngbräda in på den svenska arbetsmarknaden, inte minst för nyanlända kvinnor som annars är en grupp som har svårt att få ett första jobb. Rutavdraget bör således utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer ska kunna växa fram i Sverige.

Ett första steg för att tillvarata sysselsättningspotentialen i rutsektorn togs genom att taket höjdes till 50 000 kronor 2019. Regeringen har nu föreslagit att höja taket till 75 000 kronor och införa nya tjänster, bland annat tvätt och vård av kläder samt transporter. Regeringen måste tillse att förslagen genomförs. Förslagen bör dessutom utvidgas till ytterligare tjänster, exempelvis viss typ av trädgårdsarbete.

Lars Hjalmered (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Lotta Olsson (M)

Helena Antoni (M)